

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Медичний факультет
Кафедра клінічної медицини

Силабус
нормативної навчальної дисципліни

«Акушерство та гінекологія»

підготовки	магістра
спеціальності	222 «Медицина»
освітньо-професійна програма	«Медицина»

Силабус освітньої компоненти «Акушерство та гінекологія» підготовки магістра, галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 222 Медицина, за освітньо-професійною програмою «Медицина».

Розробник: Савка Тарас Романович – кандидат медичних наук, старший викладач кафедри клінічної медицини.

Силабус освітньої компоненти затверджено на засіданні кафедри клінічної медицини протокол № 1 від 31.08.2022 р.

Завідувач кафедри:

Галей М. М.

I. ОПИС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика ОК		
Денна форма навчання	22 Охорона здоров'я 222 Медицина Медицина Магістр	Нормативна. Цикл загальної підготовки		
		Рік навчання		
		4	5	6
		Семестри		
		7-й	9-й	12-й
		Лекції (20 год.)		
		10 год.	10 год.	
		Лабораторні (148 год.)		
		52 год.	54 год.	42
		Кількість годин / кредитів 210 / 7		Самостійна робота (22 год.)
ІНДЗ: немає		12 год.	10 год.	
		Консультації (20 год.)		
		10 год.	10 год.	
		Всього годин		
		4 курс – 84 год.		
		5 курс – 84 год.		
	6 курс – 42 год.			
		Форма контролю:		
		7 семестр – диференційний залік;		
		9 семестр – іспит.		
		12 семестр – іспит;		
Мова навчання		українська		

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ПІБ	Савка Тарас Романович
Науковий ступінь	к.м.н
Посада:	Старший викладач
Комунікація із студентами:	тел.: +38 0958329059 e-mail: trsavka@gmail.com
Консультації	графік консультацій розміщений на дошці оголошень кафедри (ауд. G-205) та в команді Microsoft Teams
Посилання на електронний курс	Електронний курс на платформі Microsoft Teams
Розклад занять:	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi

III. ОПИС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Анотація курсу. Освітня компонента «Акушерство та гінекологія» включає в себе здобуття теоретичних та практичних знань, умінь, навичок з фізіологічного та патологічного акушерства, консервативної та оперативної гінекології, засвоєння загальних принципів ведення вагітності, пологів та післяпологового періоду, вміння аналізувати акушерську ситуацію та хірургічні ризики гінекологічної хвороби, використовувати лабораторні та інструментальні методи дослідження, демонструвати вміння і навички щодо надання невідкладної допомоги в акушерстві та гінекології.

Освітня компонента закладає основи здорового способу життя та профілактики, діагностики та лікування захворювань на індивідуальному, родинному та популяційному рівні для здійснення професійної діяльності лікаря.

Засвоєння теоретичного матеріалу супроводжується набуттям відповідних загальних і фахових компетентностей.

1. Пререквізити: анатомія, гістологія, фізіологія, патологічна анатомія, патологічна фізіологія, пропедевтика внутрішньої медицини, фармакологія, медична генетика, хірургічні хвороби, онкологія, гігієна, соціальна медицина.

2. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Мета: Освітньої компоненти «Акушерство та гінекологія» є здобуття поглиблених теоретичних та практичних знань, умінь, навичок зі спеціальності «Акушерство та гінекологія», загальних засад методології професійної діяльності, інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності.

Завдання:

- оволодіння систематизованими знаннями з організації акушерсько-гінекологічної допомоги;
- оволодіння методологією обстеження гінекологічних хворих та вагітних;
- оволодіння навичками застосування лабораторних, інструментальних, клінічних методів обстеження;
- опанування вмінням діагностувати захворювання та надавати першу медичну допомогу, засвоєння принципів лікування акушерсько-гінекологічних хворих в умовах амбулаторії та стаціонару;
- формування практичних умінь з надання невідкладної допомоги в акушерстві та гінекології;
- оволодіння методами та прийомами пологодопомоги, діагностики, лікування та профілактики перинатальних ускладнень та гінекологічних захворювань;
- виконувати необхідні медичні маніпуляції та надавати допомогу при невідкладних станах в акушерстві та гінекології.
- засвоєння морально-етичних та деонтологічних принципів при професійному спілкуванні з хворим.

3. Результати навчання (компетентності)

Таблиця 2

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.
Фахові компетентності (ФК)	ФК 1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані. ФК 2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів. ФК 3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.

	ФК 4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань. ФК 5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань. ФК 6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань. ФК 10. Здатність до виконання медичних маніпуляцій. ФК 12. Здатність до визначення тактики ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду. Навички консультування з питань планування сім'ї та підбору методу контрацепції.
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН 1. Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності ПРН 2. Розуміння та знання фундаментальних і клінічних біомедичних наук, на рівні достатньому для вирішення професійних задач у сфері охорони здоров'я. ПРН 3. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем. ПРН 4. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2). ПРН 5. Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за додатком 4), враховуючи вік пацієнта. ПРН 6. Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря-керівника в умовах закладу охорони здоров'я (за додатком 2). ПРН 7. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за додатком 4), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за додатком 2). ПРН 8. Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за додатком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу. ПРН 10. Визначати необхідний режим праці, відпочинку та харчування на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 15. Організувати надання медичної допомоги та лікувально-евакуаційних заходів населенню та військовослужбовцям в умовах надзвичайних ситуації та бойових дій, в т.ч. у польових умовах.

4. Структура освітньої компоненти

Таблиця 3

Структура освітньої компоненти (7 семестр)

№ теми	Назви змістових модулів і тем	Усьо-го	Лек.	Лаб.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю*/Бали Т+УО+ВПЗ
Змістовий модуль 1. Фізіологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду. Патологічний перебіг вагітності							
1.	Організація акушерської допомоги в Україні. Етика та деонтологія в акушерстві.	4	2	2		4	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
2.	Жіночий таз та плід, як об'єкт пологів. Акушерська термінологія. Основні методи обстежень в акушерстві.	2		2			(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
3.	Фізіологія вагітності.	4	2	2			(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
4.	Фізіологічний перебіг пологів.	4		2			(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
5.	Фізіологічний перебіг післяпологового періоду.	2	2		(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5		
6.	Антенатальна охорона плода Імунологічні взаємини матері і плода.	2	2		(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5		
7.	Невиношування вагітності та ведення передчасних пологів.	2	2	2			(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
8.	Стани плода, що потребують спостереження.	4		2			(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
9.	Переношена вагітність. Пологовий травматизм плода. Інтенсивна терапія новонароджених.	4	2		(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5		
10.	Багатоплідна вагітність.	4	2	2	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5		
11.	Гіпертензивні розлади під час вагітності.	4	2	2	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5		
12.	Вагітність-асоційована патологія.	4	2	2	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5		
13.	Модульна контрольна робота	2	2		(Т(5)+ВПЗ(5)) / 2		
Разом за змістовним модулем 1		42	6	26	6	4	
Змістовий модуль 2. Патологічне та оперативне акушерство.							
14.	Неправильні передлежання та патологічні вставлення голівки плода.	4	2	2	2	6	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
15.	Неправильні положення плода.	2		2			(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
16.	Анатомічно вузький таз. Клінічно вузький таз.	4	2	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5			
17.	Аномалії пологової діяльності.	2	2	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5			
18.	Оперативні вагінальні пологи.	4	2	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5			
19.	Кесарів розтин, основні види та модифікації.	2	2	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5			
20.	Акушерські кровотечі.	4	2	2	2		(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
21.	Масивні акушерські кровотечі. ДВЗ-синдром. Емболія навколоплідними водами.	4		2	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5		
22.	Сепсис в акушерстві.	4	2	2	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5		
23.	Анестезіологічне забезпечення в акушерстві.	4	2	2	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5		
24.	Патологічний перебіг післяпологового періоду.	4		2	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5		
25.	Модульна контрольна робота	2	2		(Т(5)+ВПЗ(5)) / 2		
26.	Експрес-контроль у формі тестування	2	2		Виконано		

Разом за змістовним модулем 2	42	6	26	4	6	
Всього годин / Балів	84	10	52	10	12	5 / 200

Форма контролю*: Т – тести; УО – усне опитування; ВПЗ – виконання практичного завдання.

Таблиця 4

Структура освітньої компоненти (9 семестр)

№ теми	Назви змістових модулів і тем	Усьо-го	Лек.	Лаб.	Сам. роб.	Ко нс.	Форма контролю*/Бали (40 балів) Т+УО+ВПЗ
Змістовий модуль 3. Основи гінекології. Неоперативна гінекологія.							
27.	Організація гінекологічної допомоги в Україні. Етика та деонтологія в гінекології.	4		2		4	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
28.	Ембріологія. Анатомія та основи фізіології жіночої репродуктивної системи. Дитяча та підліткова гінекологія.	2	2	2			(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
29.	Пропедевтика гінекологічних захворювань.	2	2	2			(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
30.	Основні методи обстежень в гінекології.	4		2			(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
31.	Нормальний менструальний цикл. Порухення менструальної функції.	4		2	2		(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
32.	Нейроендокринні синдроми в гінекології. Клімактеричний синдром.	4		2			(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
33.	Ендометріоз	2		2			(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
34.	Запальні захворювання органів малого тазу. Септичні стани в гінекології.	4	2	2			(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
35.	Планування сім'ї. Основні методи контрацепції.	4		2	2		(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
36.	Засвоєння практичних навичок та теоретичних знань за змістовим модулем 3.	2		2			(Т(5)+ВПЗ(5)) / 2
Разом за модулем 3		32	6	18	4	4	12,0
Змістовий модуль 4. Онкогінекологія.							
37.	Доброякісні захворювання шийки та тіла матки.	4		2		2	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
38.	Злоякісні захворювання шийки та тіла матки.	2		2			(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
39.	Кісти та доброякісні новоутворення додатків матки.	4		2			(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
40.	Злоякісні новоутворення додатків матки.	4	2	2	2		(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
41.	Захворювання вульви та піхви	2		2			(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
42.	Доброякісні та злоякісні захворювання молочних залоз.	2		2			(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
43.	Трофобластична хвороба	2		2			(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
44.	Засвоєння практичних навичок та теоретичних знань за змістовим модулем 4.	2		2		(Т(5)+ВПЗ(5)) / 2	
Разом за модулем 4		22	2	16	2	2	11,0
Змістовий модуль 5. Оперативна гінекологія.							
45.	Аномалії розвитку органів малого тазу. Аномалії положення органів малого тазу.	4		2	2	4	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
46.	Невідкладні стани в гінекології.	4		2			(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
47.	Основні види оперативних втручань в гінекології.	4	2	2			(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
48.	Преопераційна підготовка та	4		2			(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5

	післяопераційний супровід в гінекології.					
49.	Основні види малоінвазивної хірургічної допомоги в гінекології.	2		2		(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
50.	Естетична гінекологія. Проблеми жіночої сексопатології.	2		2		(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
51.	Анестезіологічні аспекти в гінекології.	4				
52.	Засвоєння практичних навичок та теоретичних знань за змістовим модулем 5.	2		2		(Т(5)+ВПЗ(5)) / 2
53.	Засвоєння практичних навичок та теоретичних знань за змістовними модулями 3 – 5. Експрес-контроль у формі тестування	2		2	2	(Т(5)+ВПЗ(5)) / 2 Виконано
Разом за модулем 5		30	2	20	4	4
Всього годин / Балів		84	10	54	10	10
						5 / 120 балів

Форма контролю*: Т – тести; УО – усне опитування; ВПЗ – виконання практичного завдання.

Таблиця 6

Структура навчальної дисципліни (12 семестр)

№ теми	Назви змістових модулів і тем	Лаб.	Форма контролю*/Бали (40 балів) Т+УО+ВПЗ
Змістовий модуль 6. Невідкладні стани в гінекології.			
54.	Травматизм в гінекології.	2	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
55.	Невідкладні стани в дитячій гінекології.	2	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
56.	Консервативні та хірургічні методи корекції ПОМЦ	2	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
57.	Надання медичної допомоги при ятрогенних ушкодженнях в гінекології.	2	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
58.	Пролапси та нориці в гінекології.	2	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
59.	Невідкладні стани в ендокринній гінекології. Невідкладна контрацепція.	2	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
60.	Гострий живіт в гінекології. Диференційна діагностика з хірургічною патологією. Поеднана хірургічна патологія.	2	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
61.	Позаматкова вагітність.	2	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
62.	Засвоєння практичних навичок та теоретичних знань за змістовим модулем 6.	2	(Т(5)+ВПЗ(5)) / 2
Разом за модулем 6		18	16,0
Змістовий модуль 7. Невідкладні стани в акушерстві.			
63.	Управління ризиками в акушерстві	2	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
64.	Неправильні передлежання та положення плоду. Акушерські прийоми при патологічних розташуваннях плоду.	2	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
65.	Патологія плаценти. Органозберігаючі методики. Корекція вивороту матки.	2	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
66.	Масивні акушерські кровотечі.	2	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
67.	Абдомінальне розродження в II періоді пологів.	2	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
68.	Оперативні вагінальні пологи. Пологовий травматизм	2	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
69.	Обструктивні пологи. Дистоція плечиків.	2	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
70.	Дистрес плоду в пологах. Акушерські маневри та прийоми при випадінні петель пуповини.	2	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
71.	Пологи при багатоплідній вагітності.	2	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
72.	Вагінальні пологи після попереднього кесарева розтину.	2	(Т(5)+УО(5)+ВПЗ(5)) / 5
73.	Засвоєння практичних навичок та теоретичних знань за змістовим модулем 6.	2	(Т(5)+ВПЗ(5)) / 2
74.	Засвоєння практичних навичок та теоретичних знань за змістовними модулями 6 і 7	2	(Т(5)+ВПЗ(5)) / 2
	Експрес-контроль у формі тестування		Виконано

Всього за змістовим модулем 7	24	
Всього годин / Балів	42	5 / 120

Форма контролю*: Т – тести; УО – усне опитування; ВПЗ – виконання практичного завдання.

Таблиця 7

Перелік тем лекцій

Назва лекції	Кількість годин
7 семестр	
Тема 1. Організація акушерської допомоги в Україні. Жіночий таз та плід, як об'єкт пологів. Акушерська термінологія.	2
Тема 2. Фізіологія вагітності. Нормальний перебіг пологів та післяпологового періоду.	2
Тема 3. Антенатальна охорона плода.	2
Тема 4. Акушерські кровотечі. Гемастазіологія в акушерстві.	2
Тема 5. Акушерський сепсис.	2
Всього за 7 семестр	10
9 семестр	
Тема 6. Анатомо-фізіологічні особливості жіночої репродуктивної системи.	2
Тема 7. Неінвазивні методи діагностики в гінекології. Пропедевтика в гінекології.	2
Тема 8. Ендокринна гінекологія	2
Тема 9. Онкогінекологічна патологія.	2
Тема 10. Невідкладні стани в гінекології.	2
Всього за 9 семестр	10
Всього	20

Таблиця 8

Перелік тем лабораторних робіт

Назва лабораторної роботи	Кількість годин
7 семестр	
Тема 1. Організація акушерської допомоги в Україні. Етика та деонтологія в акушерстві.	2
Тема 2. Жіночий таз та плід, як об'єкт пологів. Акушерська термінологія. Основні методи обстежень в акушерстві.	2
Тема 3. Фізіологія вагітності.	2
Тема 4. Фізіологічний перебіг пологів.	2
Тема 5. Фізіологічний перебіг післяпологового періоду.	2
Тема 6. Антенатальна охорона плода Імунологічнівзаємини матері і плода.	2
Тема 7. Невиношування вагітності та ведення передчасних пологів.	2
Тема 8. Стани плоду, що потребують спостереження.	2
Тема 9. Переношена вагітність. Пологовий травматизм плоду. Інтенсивна терапія новонароджених.	2
Тема 10. Багатоплідна вагітність.	2
Тема 11. Гіпертензивні розлади під час вагітності.	2
Тема 12. Вагітність-асоційована патологія.	2
Тема 13. Контроль змістового модуля 1. Засвоєння теоритичних знань та практичних навичок.	2
Тема 14. Неправильні передлежання та патологічні вставлення голівки плода.	2
Тема 15. Неправильні положення плода.	2
Тема 16. Анатомічно вузький таз. Клінічно вузький таз.	2
Тема 17. Аномалії пологової діяльності.	2
Тема 18. Оперативні вагінальні пологи.	2
Тема 19. Кесарів розтин, основні види та модифікації.	2
Тема 20. Акушерські кровотечі.	2

Тема 21. Масивні акушерські кровотечі. ДВЗ-синдром. Емболія навколоплідними водами.	2
Тема 22. Сепсис в акушерстві.	2
Тема 23. Анестезіологічне забезпечення в акушерстві.	2
Тема 24. Патологічний перебіг післяпологового періоду.	2
Тема 25. Модульна контрольна робота	2
Тема 26. Контроль змістового модуля 2. Засвоєння теоретичних знань та практичних навичок	2
9 семестр	
Тема 27. Організація гінекологічної допомоги в Україні. Етика та деонтологія в гінекології.	2
Тема 28. Ембріологія. Анатомія та основи фізіології жіночої репродуктивної системи. Дитяча та підліткова гінекологія.	2
Тема 29. Пропедевтика гінекологічних захворювань.	2
Тема 30. Основні методи обстежень в гінекології.	2
Тема 31. Нормальний менструальний цикл. Порушення менструальної функції.	2
Тема 32. Нейроендокринні синдроми в гінекології. Клімактеричний синдром.	2
Тема 33. Ендометріоз	2
Тема 34. Запальні захворювання органів малого тазу. Септичні стани в гінекології.	2
Тема 35. Планування сім'ї. Основні методи контрацепції.	2
Тема 36. Контроль змістового модуля 3. Засвоєння практичних навичок та теоретичних знань за змістовим модулем 3.	2
Тема 37. Доброякісні захворювання шийки та тіла матки.	2
Тема 38. Злоякісні захворювання шийки та тіла матки.	2
Тема 39. Кісти та доброякісні новоутворення додатків матки.	2
Тема 40. Злоякісні новоутворення додатків матки.	2
Тема 41. Захворювання вульви та піхви	2
Тема 42. Доброякісні та злоякісні захворювання молочних залоз.	2
Тема 43. Трофобластична хвороба	2
Тема 44. Контроль змістового модуля 4. Засвоєння практичних навичок та теоретичних знань за змістовим модулем 4.	2
Тема 45. Аномалії розвитку органів малого тазу. Аномалії положення органів малого тазу.	2
Тема 46. Невідкладні стани в гінекології.	2
Тема 47. Основні види оперативних втручань в гінекології.	2
Тема 48. Преопераційна підготовка та післяопераційний супровід в гінекології.	2
Тема 49. Основні види малоінвазивної хірургічної допомоги в гінекології.	2
Тема 50. Естетична гінекологія. Проблеми жіночої сексопатології.	2
Тема 51. Анестезіологічні аспекти в гінекології.	2
Тема 52. Контроль змістового модуля 5. Засвоєння практичних навичок та теоретичних знань за змістовим модулем 5.	2
Тема 53. Контроль змістовних модулів 3-5. Засвоєння практичних навичок та теоретичних знань за змістовними модулями 3 – 5. Експрес-контроль у формі тестування.	2
12 семестр	
Тема 54. Травматизм в гінекології.	2
Тема 55. Невідкладні стани в дитячій гінекології.	2
Тема 56. Консервативні та хірургічні методи корекції ПОМЦ	2
Тема 57. Надання медичної допомоги при ятрогенних ушкодженнях в гінекології.	2
Тема 58. Пролапси та нориці в гінекології.	2
Тема 59. Невідкладні стани в ендокринній гінекології. Невідкладна контрацепція.	2
Тема 60. Гострий живіт в гінекології. Диференційна діагностика з хірургічною патологією. Поєднана хірургічна патологія.	2
Тема 61. Позаматкова вагітність.	2
Тема 62. Контроль змістового модуля 6. Засвоєння практичних навичок та теоретичних знань за змістовим модулем 6.	2
Тема 63. Управління ризиками в акушерстві	2
Тема 64. Неправильні передлежання та положення плоду. Акушерські прийоми при патологічних розташуваннях плоду.	2
Тема 65. Патологія плаценти. Органозберігаючі методики. Корекція вивороту матки.	2
Тема 66. Масивні акушерські кровотечі.	2
Тема 67. Абдомінальне розродження в II періоді пологів.	2

Тема 68. Оперативні вагінальні пологи. Пологовий травматизм	2
Тема 69. Обструктивні пологи. Дистоція плечиків.	2
Тема 70. Дистрес плоду в пологах. Акушерські маневри та прийоми при випадінні петель пуповини.	2
Тема 71. Пологи при багатоплідній вагітності.	2
Тема 72. Вагінальні пологи після попереднього кесарева розтину.	2
Тема 73. Контроль змістового модуля 7. Засвоєння практичних навичок та теоретичних знань за змістовим модулем 6.	2
Тема 74. Контроль змістовних модулів 6 і 7. Засвоєння практичних навичок та теоретичних знань за змістовними модулями 6 та 7. Експрес-контроль у формі тестування	2
Всього	148

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Таблиця 9

Перелік тем для самостійного опрацювання

Назва лекції	Кількість годин
7 семестр	
Тема 1. Фармацевтична та немедикаментозна корекція загрози передчасних пологів.	2
Тема 2. Моніторинг за внутрішньоутробним станом плодлу при загрозованих станах.	2
Тема 3. Знеболення пологів.	2
Тема 4. Акушерські кровотечі. Гемастазіологія в акушерстві.	2
Тема 5. Акушерський сепсис.	2
Всього за 7 семестр	10
9 семестр	
Тема 6. Анатомо-фізіологічні особливості жіночої репродуктивної системи.	2
Тема 7. Неінвазивні методи діагностики в гінекології. Пропедевтика в гінекології.	2
Тема 8. Ендокринна гінекологія	2
Тема 9. Онкогінекологічна патологія.	2
Тема 10. Невідкладні стани в гінекології.	2
Всього за 9 семестр	10
Всього	20

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Вивчення освітньої компоненти передбачає постійну роботу студентів на кожному занятті. Середовище під час проведення лекційних та лабораторних робіт є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Студенти не повинні спізнюватися на заняття. Усі студенти на лабораторних роботах відповідно до правил техніки безпеки мусять бути одягненими в білі халати. Перед початком заняття студенти повинні вимкнути звук засобів зв'язку (мобільний телефон, смарт-годинник тощо).

Студенти повинні здійснювати попередню підготовку до лекційних та лабораторних занять згідно з переліком рекомендованих джерел. До початку курсу необхідно встановити на мобільні пристрої або ноутбуки застосунки Microsoft Office 365 (Teams, Forms, One Note) для проходження тестування та роботу з доступними матеріалами курсу. Вхід для активації облікового запису відбувається через корпоративну пошту з доменом – @vnu.edu.ua. Корпоративна пошта з паролем видається методистом деканату медичного факультету.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів Волинського національного університету імені Лесі

[_](https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/07/Polozh_pro_otzin_%D0%A0%D0%B5%D0%B4_%D1%80%D0%B5%D0%B4_%D0%9C%D0%95%D0%94.pdf)

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (200-бальна) шкала та 4- бальна шкала. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу згідно із нижче наведеними правилами.

Освітню компоненту «Акушерство і генекологія» слухають здобувачі протягом 7, 9 та 12 семестрів. У 9 та 12 семестрах здобувачі освіти складають іспит (максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність – 120 балів, на іспиті – 80 балів. Підсумковий бал формується як сума цих балів $120+80=200$ балів).

Оцінювання поточної успішності здійснюється на кожному лабораторному занятті за 4-бальною шкалою (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»). На кожному лабораторному занятті студент отримує три оцінки за цією шкалою: 1) за тестування, 2) за рівень володіння теоретичними знаннями та 3) за оволодіння практичними компетентностями під час виконання практичного завдання.

Тестування за технологією КРОК відбувається у системі Microsoft Office (Forms) і передбачає відповідь здобувача на 20 питань. Здобувач отримує 2 бали за 13 або 14 правильних відповідей, 3 бали - за 15 або 16 правильних відповідей, 4 бали - за 17 або 18 правильних відповідей, 5 балів - за 19 або 20 правильних відповідей.

Рівень володіння теоретичними знаннями та оволодіння практичними компетентностями, які розглядаються на лекційних та лабораторних заняттях, а також вивчаються здобувачами самостійно, визначається за 4-бальною шкалою відповідно до підсумкових критеріїв, які зазначені нижче.

Оцінка за лабораторне заняття (тему) є середньою арифметичною оцінкою цих трьох видів активності здобувача за 4-бальною шкалою.

Сукупність знань, умінь, навичок, компетентностей, які набуті здобувачем у процесі навчання з кожної теми орієнтовно оцінюється за такими критеріями:

– 5 ("відмінно") – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– 4 ("добре") – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

– 3 ("задовільно") – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

– 2 ("незадовільно") – здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Здобувач має отримати оцінку на кожному лабораторному занятті. У разі пропуску лабораторного заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі на консультаціях за графіком відпрацювання лабораторних занять, але не пізніше останнього тижня у відповідному семестрі. Якщо здобувач пропустив більше, ніж 3 практичні заняття, він має отримати дозвіл на їх відпрацювання у деканаті.

Відвідування занять здобувачами є обов'язковим та дає можливість отримати задекларовані у Галузевому стандарті спеціальності 222 Медицина та у освітній програмі «Медицина» загальні та

фахові компетентності, вчасно і якісно виконати завдання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету) або може бути відпрацьоване на консультаціях відповідно до встановленого порядку.

У 9 та 12 семестрах формою підсумкового контролю є екзамен. Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну навчальну діяльність за семестр для допуску до екзамену становить 120 балів. Розрахунок кількості балів проводиться на підставі отриманих здобувачем освіти оцінок за 4-бальною шкалою під час вивчення дисципліни впродовж семестру, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА), округленого до двох знаків після коми. Отримана величина конвертується у бали за 200-бальною шкалою відповідно до таблиці 2

Таблиця 2

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються екзаменом (диференційованим заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	120	4.45	107	3.91	94	3.37	81
4.95	119	4.41	106	3.87	93	3.33	80
4.91	118	4.37	105	3.83	92	3.29	79
4.87	117	4.33	104	3.79	91	3.25	78
4.83	116	4.29	103	3.74	90	3.2	77
4.79	115	4.25	102	3.7	89	3.16	76
4.75	114	4.2	101	3.66	88	3.12	75
4.7	113	4.16	100	3.62	87	3.08	74
4.66	112	4.12	99	3.58	86	3.04	73
4.62	111	4.08	98	3.54	85	3	72
4.58	110	4.04	97	3.49	84	Менше 3	Недостатньо
4.54	109	3.99	96	3.45	83		
4.5	108	3.95	95	3.41	82		

З освітньої компоненти «Акушерство і гінекологія» складання екзамену для усіх здобувачів є обов'язковим. На екзамен виносяться усі програмні питання дисципліни, які здобувачі вивчали у третьому та четвертому семестрах.

Екзаменаційна оцінка визначається в балах за результатами виконання екзаменаційних завдань за шкалою від 0 до 80 балів. Остаточна екзаменаційна оцінка складається з двох частин: 1) екзаменаційного тестування та 2) практичної і теоретичної частини. Екзаменаційне тестування оцінюється від 0 до 20 балів, проводиться двічі за процедурою ліцензійного іспиту КРОК, який проводиться у Центрі інформаційних технологій та комп'ютерного тестування університету. З двох тестувань студентів, буде врахований кращий результат. При отриманні позитивної оцінки на першому тестуванні (більше 60,5% правильних відповідей) студент має право не проходити друге тестування. Результати від 60,5% до 100% правильних відповідей конвертуються у бали від 12 до 20 наступним чином:

60,5-62%	12 балів	71-75%	15 балів	86-90%	18 балів
63-65%	13 балів	76-80%	16 балів	91-95%	19 балів
66-70%	14 балів	81-85%	17 балів	95- 100%	20 балів

Отримані бали додаються до екзаменаційної оцінки (яка включає теоретичну і практичну частину та оцінюється від 0 до 60 балів) та формують остаточну екзаменаційну оцінку на екзамені.

На екзамен виносяться усі основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних завдань.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як сума поточної оцінки (максимум – 120 балів) та екзаменаційної оцінки (максимум – 80 балів) і становить 200 балів.

У випадку, якщо здобувач набрав підсумковий бал менший, ніж 120 балів, він складає екзамен під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, зберігаються, а здобувач при перескладанні екзамену може набрати максимум 80 балів. Підсумковий бал при цьому формується шляхом додавання поточних балів та екзаменаційного балу і становить максимум 200 балів.

Повторне складання екзамену допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Оскільки освітня компонента «Фізіологія» входить до ліцензійного іспиту КРОК, викладач, декан, проректор або ректор визначають терміни обов'язкових контрольних тестувань, ректорських контрольних тестувань з метою визначення рівня підготовки здобувачів освіти з дисципліни «Фізіологія» до ліцензійного іспиту КРОК.

У разі наявності диплома молодшого спеціаліста (молодшого бакалавра, фахового молодшого бакалавра) можливе зарахування (перезарахування) певної кількості годин відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

У разі наявності документа, що засвідчує навчання на сертифікованих курсах, онлайн-курсах, які дотичні до тем дисципліни, можливе зарахування певної кількості годин (за попереднім погодженням з викладачем), відповідно до Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

У разі переходу на дистанційну форму навчання викладання курсу відбувається в команді освітнього середовища Microsoft Office 365 відповідно до Положення про дистанційне навчання та додаткових розпоряджень ректорату.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувачу необхідно дотримуватися морально-етичних правил: не пропускати аудиторних занять (у разі пропуску – причину підтвердити документально); не привласнювати чужу інтелектуальну працю; у разі цитування наукових праць, методичних розробок, результатів досліджень, таблиць та ін. необхідно вказувати посилання на першоджерело.

Викладач і здобувач освіти мають дотримуватись ст. 42 Закону України «Про освіту». Усі здобувачі освіти повинні ознайомитись із основними положеннями Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки та Ініціативою академічної доброчесності та якості освіти – Academic IQ.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Якщо з об'єктивних причин заняття пропущене, здобувач повністю відпрацьовує тему лабораторного заняття в присутності лаборанта та чергового викладача, що включає всі види активності здобувача та всі види його оцінювання, передбачені цим силабусом. День та години відпрацювання визначаються графіком консультацій, який оприлюднюється.

У випадку невиконання та не відпрацювання лабораторних робіт студент не допускається до підсумкового контролю та його підсумковий бал за поточний семестр не визначається.

Терміни проведення заліку та іспиту, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії. У разі не складання іспиту, студент може перездати його двічі.

У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів за залік або екзамен.

V. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів,
де формою контролю є іспит

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
170–200	Відмінно	A	відмінне виконання
150–169	Дуже добре	B	вище середнього рівня
140–149	Добре	C	загалом хороша робота
130–139	Задовільно	D	непогано
122–129	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–121	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів,
де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
170–200	Зараховано
150–169	
140–149	
130–139	
122–129	
1–121	Незараховано (необхідне перескладання)

Під час переведення та поновлення у Волинський національний університет імені Лесі Українки здобувачів освіти, які не навчалися за кредитно-модульною системою, отримані ними оцінки за 100-бальною шкалою переводяться у шкалу ECTS та 200-бальну шкалу відповідно до таблиці.

Шкала конвертування оцінки здобувачів освіти з ОК з 100-бальною у 200-бальну систему оцінювання

Оцінка в балах за 200-бальною шкалою	Оцінка в балах за 100-бальною шкалою	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
			оцінка	пояснення
170–200	90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
150–169	82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
140–149	75–81	Добре	C	загалом хороша робота
130–139	67–74	Задовільно	D	непогано
122–129	60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–121	1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

При Perezарухуванні підсумкової оцінки з 100-системи оцінювання у 200 з ОК переведення здійснюється за мінімальним значенням.

VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Акушерство і гінекологія. Грищенко В.І., Щербина М.О. — Харків: підручник для лікарів-інтернів, 2011 - 427с.
2. Венцківський Б.М., Камінський В.В. Грищенко В.І. та інші Фізіологічне акушерство. Змістовний модуль. Навчальний посібник для студентів медичних факультетів Київ 2008 -93с.
3. Венцківський Б.М., Камінський В.В. Грищенко В.І. та інші Патологічне акушерство. Змістовний модуль. Навчальний посібник для студентів медичних факультетів Київ 2009 – 301 с.
4. Запорожан В.М., Цегельський М.Р., Рожковська Н.М. Акушерство і гінекологія. Підручник у 2-х томах Одеський медуніверситет, 2005-420 с.
5. Запорожан В.М., Чайка В.К., Маркін Л.Б. Акушерство і гінекологія у 4 томах національний підручник 2013.

Додаткова

6. Запорожан В.М. Акушерська патологія: Атлас: Навч. Посібник. В.М. Запорожан, В.П. Міщенко.- Одеса: Одеський медуніверситет, 2005.-292 с
7. Венцківський Б.М., Камінський В.В, Сенчук А.Я., Зелінський О.О. та інші Посібник "Невідкладні стани вакушерстві" 2011- 246 с.
8. Котвінкел Дж. (За ред.) Реанімація новонароджених: Підручник (перекл. з англ.). 2004 – 284 с.
9. Навчальний посібник Ефективний антенатальний догляд Київ 2012- 506 с.
10. Сучасні аспекти планування сім'ї. Навчальний посібник Київ, 2012. –307 с.
11. Методи контрацепції відповідно до періодів життя. Навчальний посібник. Київ -2013 – 255 с.
12. Основи консультування з питань репродуктивного та сексуального здоров'я: навчально-методичний посібник. Під загальною редакцією Б.М. Ворника. К. ВЦ «День печати», 2004. – 248 с.

Інтернет-ресурси

- <https://obgyn.onlinelibrary.wiley.com/>
- <https://fetalmedicine.org/publications>
- <https://www.obimages.net/>
- <http://www.fetalultrasound.com/online/text/12-087.htm>
- <https://www.acog.org/>
- <https://www.rcog.org.uk/guidelines>
- <https://www.isuog.org/>